

Messadi

per la votaziun all'urna digl cumegn da Surses digls 18-05-2025

Stimos votants e stimadas votantas

La radunanza communal digls 9 da december 2024 ò approvo cun 78 cunter 35 vuschs igl credit d'impegn brut da CHF 1'450'000.00 per la construcziun digl «Juliertrail». Cunter chel conclus è nia lantschea igl referendum. Ord chest muteiv stò igl affar neir sottamess agl cumegn d'urna da Surses per l'approvaziun.

Dumonda da votaziun:	Lez Vous approvar igl credit d'impegn brut da CHF 1'450'000.00 (netto CHF 580'000.00) per la realisaziun dalla veia da velo e da viandar «Juliertrail»?
-----------------------------	---

Recumandaziun dalla suprastanza:	EA
---	-----------

1. Situaziun da partenza

La Nagiadegn'ota e la Val Surses duessan neir colliedas dad ena veia da velos e da viandar attractiva tgi traversa igl Pass digl Gelgia. Igl cumegn da Silvaplana e da Surses planiseschan da sanar la veia da viandar existenta tgi magna sur igl Pass digl Gelgia e da la furmar da nov lò noua tg'è basigns, per pussibilitar tranter Beiva e Silvaplana ena colliaziun da velos e da viandar favorevla per las utilisadras ed igls utilisaders.

L'intenziun da realisar chella veia da velos e da viandar «Juliertrail» è neida preschentada igls 9 da december 2024 alla radunanza communal. Chella ò approvo la revisiun parziala dalla planisaziun d'utilisaziun cun 78 cunter 35 vuschs e cun 66 cunter 39 vuschs ò ella er approvo igl credit d'investiziun per igl project.

Cunter igl conclus dalla radunanza communal pertutgond igl credit d'impegn da brut CHF 1'450'000.00 per la construcziun digl «Juliertrail» è reuschia igl referendum, uscheia tgi igl affar stò neir sottamess agl cumegn d'urna da Surses per l'approvaziun.

La veia da velos e da viandar «Juliertrail» è en project communabel digls cumegn da Silvaplana e Surses, tgi on promovia comunablamaintg la planisaziun dalla veia. Igl cumegn da Silvaplana ò approvo alla sia radunanza communal digls 28 da november 2024 la revisiun parziala dalla planisaziun locala cun 79 cunter 2 vuschs. Mademamaintg on igls votants e las votantas da Silvaplana approvo igl credit d'investiziun brut da CHF 940'000.00.

2. Muntada digl project

Cun ena colliaziun attractiva tranter la Nagiadegn'ota e Surses duessan neir nizigias migler igls potenzials digl turissem da mountainbike e da viandar a lunga distanza da tottas dus varts digl Pass digl Gelgia. Cotras duess neir prestada er ena contribuziun positiva per l'economia regionala. Chel zap corresponda er allas fegnameiras da Grischun Vacanze:

«Igl turissem Grischun benevainta colliaziuns da mountainbike scu igl Juliertrail tgi traversan igls pass, essend tgi els stgaffeschon evenimaints tgi von sur igls cunfegns

*dallas destinaziuns or, tgi correspondan agls basigns digls giasts e tgi contribu-
eschan alla zavrada d'utilisaziun scu er alla promoziun dalla coesistenza».*

Aint igl futur vign la ruta da mountainbike «SchweizMobil 1» a manar sur igl Pass digl Gelgia ed igl «Juliertrail». Actualmaintg vo chella ruta da muntada naziunala sur igl Pass digl Set e siva da Casaccia sur igl Pass da Maloja an Nagiadegna. Cun passaschas pi lungas da stumplar u purtar igl velo scu er causa igl tschancung tgi vo per lung dalla veia digl Pass da Maloja, è la lengia dalla veia actuala dalla ruta 1 betg ple conforma agl taimp. La fundaziun SchweizMobil benevainta percheigl igl project «Juliertrail»:

«Purscheidas da mountainbike èn davantadas purscheidas da basa impurtantas ainten las destinaziuns turisticas cun gronda creaziun da valour. Trails attractivs e conforms agl taimp èn decisivs per manar igls utilisaders e per impedeir conflicts sen las veias u cun la nateira. Igl «Juliertrail» vign a far part an futur dalla ruta da SchweizMobil nr. 1 «Alpine Bike», chegl tgi ans fò grond plascheir. Uscheia vign la veia existenta sur igl Pass digl Set discargeda, e dus regiuns turisticas impurtantas - igl Surses e la Nagiadegn'ota - vignan collieidas directamaintg l'egna cun l'otra. Chegl porscha agl turissem da velos bleras novas schanzas aint igl Grischun.»

Er igl cantun Grischun sustigna la spustada dalla ruta da SchweizMobil sur igl Pass digl Gelgia scu er la realisaziun digl «Juliertrail». Uscheia sa participescha igl sarvetsch per igl traffic betg motoriso digl Grischun **cun 60% ve digls costs imputabels.**

3. Planisaziun d'utilisaziun

La radunanza communal da Surses ò approvo igls 9 da december 2024 la revisiun parziala digl plan general d'avertura «veia da velos e da viandar Juliertrail» cun 78 cunter 35 vuschs. Cun chella decisiun ò ella stgaffia las cundiziuns dalla planisaziun d'utilisaziun per la realisaziun dalla veia da velos e da viandar planisada. La radunanza communal da Silvaplana ò approvo gio igls 28 da november 2024 cun 79 cunter 2 vuschs ena revisiun parziala correspondententa digl sies plan general d'avertura per la part dalla veia da velos e da viandar tgi sa catta sen igl taragn da cumegn da Silvaplana.

Siva la radunanza communal è neida manada tras l'exposiziun da recurs tenor art. 48 alinea 4 dalla lescha cantunala davart la planisaziun digl territori e la proposta da planisaziun è neida inoltrada alla regenza per l'approvaziun. I vign chinto cun l'approvaziun durant igl sagond quartal digl onn 2025. Per la realisaziun dalla veia da velos e da viandar è sessour anc da far ena dumonda da biagier per edifezis e stabilimaints ordvart las zonas da construcziun. Igl cumegn vign a manar tras chella procedura angal sot la cundiziun tgi igl credit d'impegn vigna approvo.

4. Descripziun digl project

Caratteristica generala

La veia da viandar existenta sur igl Pass digl Gelgia è an en schlet stadi, percheigl vign ella nizigeida actualmaintg pitost pac e vess da neir sanada. Cun risguardar l'alp e l'agricultura, la planisaziun digl territori scu er la protecziun dalla nateira e dalla cuntrada, duess la veia existenta neir sanada u, lò noua tgi fò basigns, neir spustada da maniera tgi dat ena colliaziun da velo e da viandar da Beiva a Silvaplana e viceversa tgi satisfò agls basigns digls utilisaders.

Tar la veia planisada sa tractigl d'ena veia cumbinada da velos e da viandar. Chegl monta tg'igl trail pò neir utilisado da mountainbikers e da viandants an tottas dus direcziuns. Igl è damai previa igl traffic masdo ed igl cuntertraffic.

La veia corresponda ad ena senda da muntogna marcada cun alv-cotschen-alv d'en grad da difficultad T2 resp. en trail da mountainbike digl grad da difficultad cotschen. Trails cotschens èn surtot per bikers versos, tgi disponan d'ena bunga tecnica da paler e tgi domineschan er veias tecnicas pretensiosas. La planisaziun vign fatga uscheia, tgi igl trail vign ad esser carrabel per bikers versos sainza interrupziun an tottas dus direcziuns.

La lunghezza totala digl «Juliertrail» monta a radond 16.5 km. Da chels sa cattan radond 8.7 km dalla vart sursetra e 7.7 km dalla vart da Silvaplana.

Lengia dalla veia

Igl «Juliertrail» magna da Beiva sur igl pass digl Gelgia anfignen a Silvaplana e resta per gronda part aint igl spazi dalla veia da viandar existenta. Chella è ainten en fitg schlet stadi ed è per gronda part carscheida aint fitg. Noua tgi gl'è pussebel vign la veia manada tenor la registraziun fixada aint igl plan general d'avertura . An lis da bletschira, blocca u gronda pendenza vign sviia dalla lengia digl plan general d'avertura.

La veia da velos e da viandar passa per gronda part agl sid dalla veia naziunala. Angal tranter la Punt Brüscheda ed igl pass magna la veia agl nord dalla veia naziunala. Ainten chels lis stò neir traversada la veia naziunala, chegl tg'è pero acceptabel perveia dalla bunga survista. Chegl corresponda er agl trasse actual dalla veia da viandar signalisada. La lengia dalla veia digl «Juliertrail» è visibla ainten l'annexa.

Construcziun

Per garanteir en'ota valour d'experientscha per viandantas e bikers, per minimar las consequenzas sen la nateira e la cuntrada e per tigneir bass igls costs da mantignamaint, ins stò construeir la veia tenor las premissas per la construcziun da trail persistenta. Per risguardar chegl dovrigl ena pendenza optimala (max. 12%), ena drenascha tgi funcziunescha, en'integraziun harmonica digl trasse agl taragn natural. Pinavant ègl er da renaturar e recultivar las veias tgi na vignan betg nizigeidas ple e chellas tg'èn schlavadas fitg.

Igls radond 8.7 km digl «Juliertrail» èn per part sen taragn fitg ert e grev. Radond 5.4 km on da neir construias cumplettamaintg da nov. Las parts betg ple duvradas dalla veia existenta vignan restructuradas, cun pacas excepziuns. Aint igl territori «Capalotta» ègl previa da construeir ena nova punt pendent per traversar la Gelgia.

Sen ena lunghezza da radond 2.8 km vign la lengia dalla veia existenta a rastar, la veia vign pero sanada resp. reparada ed optimada per igl adiever futur. Sen ena lunghezza da radond 400 m èn basignevas nignas maseiras da biagier.

La veia è tot tenor pendenza 1.0 anfignen 1.4 m largia. En vial definia cleramaintg ed en po pi lartg, facilitescha agls utilisaders da cruchar ed impedescha cotras tgi igls utilisaders on d'untgeir dasper igl igl trail. Chegl ò igl effect positiv tgi na sa furman er betg veias selvadias.

Igl «Juliertrail» vign construa e furmo uscheia, tgi el s'integrescha bagn ainten las conturas e pendenzas naturalas digl taragn ed ò betg igl effect d'en corp ester. La construcziun digl trail succeda tenor l'angulivaziun da massa, chegl vot deir tgi igl material tgi sa resulta tar la construcziun vign duvro anc eneda agl li. Material ester vign mano tiers angal schi igl material avantmang è betg adatto u schi gl'è betg material avonda. Igls maletgs d'exaimpel da projects da biagier sumigliants ainten l'annexa preschaintan la moda e maniera ainten la quala igl «Juliertrail» duess neir biagia.

5. Costs d'investiziun

Igls costs d'investiziun èn nias calculos per cumegn a basa dalla lengia dalla veia e dallas maseiras necessarias. Cunchegl tgi igl tschancung sen igl taragn digl cumegn da Silvaplana è cun radond 7.7 km pi curt tgi chel dalla vart da Surses ed igl èn basignevas considerablaintg pi pacas maseiras da biagier, èn igls costs d'investiziun er pi bass per igl cumegn da Silvaplana.

Total costs da planisaziun planisos	ca. CHF	2'350'000.00
./. costs d'investiziun cumegn da Silvaplana (brut)	ca. CHF	940'000.00
./. contribuziun cantun (60% digls costs imputabels)	ca. CHF	564'000.00
./. costs restants (netto) cumegn da Silvaplana	ca. CHF	376'000.00
Costs d'investiziuns cumegn da Surses (brut)	ca. CHF	1'450'000.00
./. contribuziun cantun (60% digls costs imputabels)	ca. CHF	870'000.00
Costs restants (netto) cumegn da Surses	ca. CHF	580'000.00

Igls costs d'investiziun bruts per la construcziun dalla veia da velos e da viandar «Juliertrail» montan tenor preventiv a radond CHF 1'450'000.00. **Perveia dalla muntada da chel project dastga igl cumegn da Surses chintar cun ena contribuziun digl cantun da 60% digls costs imputabels, uscheia tgi igls costs nets per igl cumegn da Surses vignan ad esser radond CHF 580'000.00.**

Las carascheias tenor igl index digls costs da construcziun digl Uffezi federal da statistica (regiun gronda Svizra orientala) anfignen la finiziun dalla construcziun digl project da biagier n'èn betg calculadas aint igl preventiv e son neir fatgas valeir.

6. Mantignamaint

Perveia dalla construcziun persistenta cun ena pendenza bassa dalla veia vignan igls costs da mantignamaint redutgias sen en minimum. Per igl mantignamaint regular digl «Juliertrail» vign chinto annualmaintg cun radond 10-15 deis da labour per ena persunga. Schi igl mantignamaint regular vign fatg digl cumegn u da persunal digl rom extern, n'è igl mument betg anc definia.

Igls proprietaris da taragn pertutgias ed igls cultivatours èn nias infurmos a taimp davart igl project ed igls giaveischs èn nias risguardos ainten la planisaziun digl project. Igl cumegn indemnischa la labour supplementara tgi sa resulta agls cultivatours (p.ex. per far seiv).

Proposta dalla suprastanza communal:

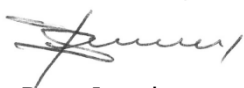
Sa basond alla decisiun dalla radunanza communal digls 9 da december 2024 propona la suprastanza communal agl cumegn d'urna da Surses dad acceptar la dumonda da credit brut da CHF 1'450'000.00 (net CHF 580'000.00) per realisar la veia da velos e da viandar «Juliertrail». La suprastanza communal vign a madem taimp incumbensada cun l'execuziun digl project.

Tinizong, igls 7 d'avregl 2025

Per la suprastanza communal Surses:

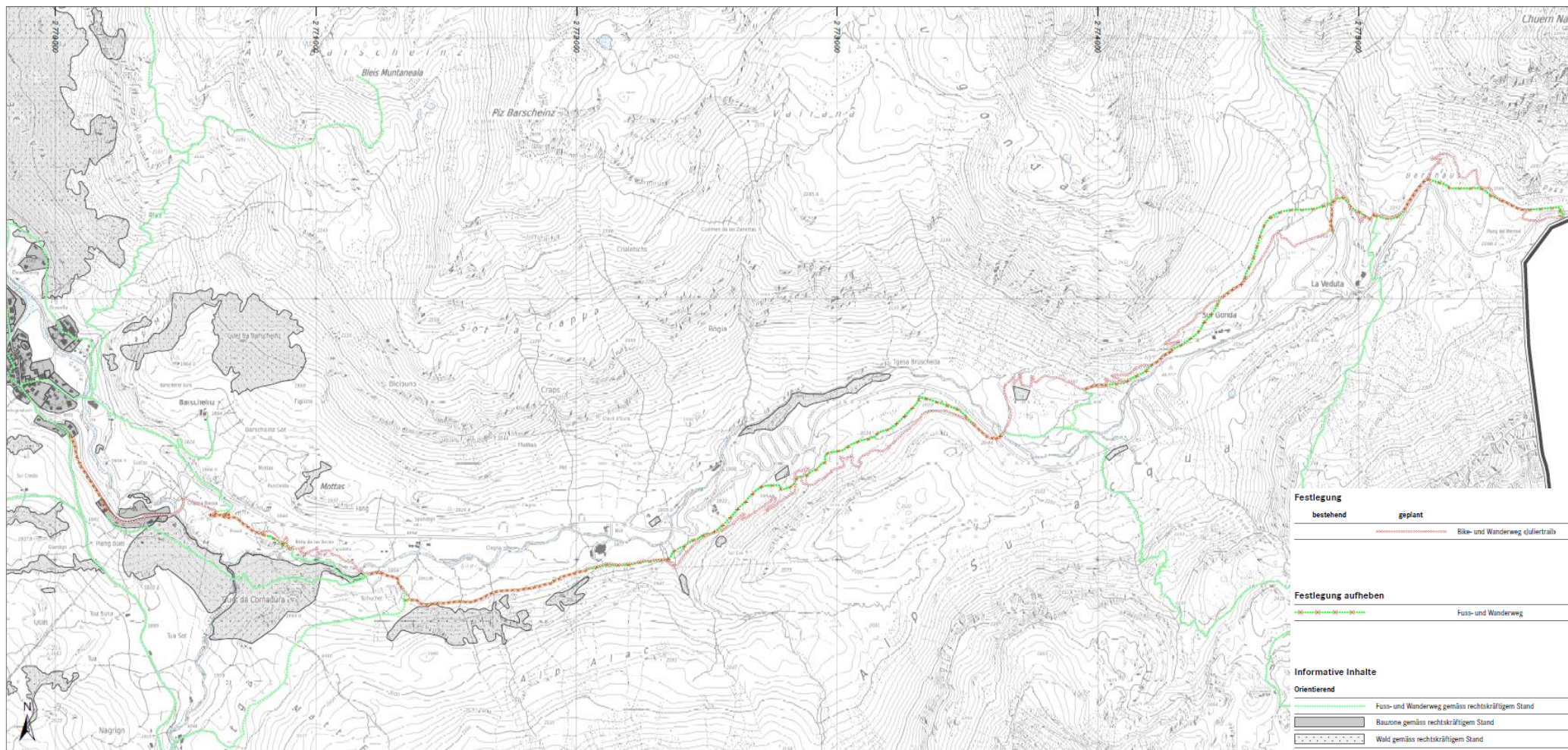
Daniel Wasescha
mastral

Beat Jenal
scrivant da cumegn

ANNEXA / ANHANG

Tschancung digl «Juliertrail» / Streckenverlauf Juliertrail

Plan general d'avertura veia da velos e da viandar «Juliertrail» / Genereller Erschliessungsplan Bike- und Wanderweg Juliertrail

Maletgs d'exaimpel / *Beispielbilder*

